

Skörd av trädgårdsväxter 2012

Horticultural production 2012

I korta drag

Växthusodlingen ökar

För första gången sedan 2002 ökade växthusytan för tomatodling år 2012, jämfört med närmast föregående år. Tomat odlades 2012 på 421 000 kvadratmeter, vilket motsvarar den största ytan sedan 2008, och en ökning med 20 % sedan 2011. Växthusodlingen av gurka visade också på ett uppsving och ökade med 8 % mellan 2011 och 2012 till 656 300 kvadratmeter – den största sedan åtminstone år 1999. Den sammanlagda växthusytan för odling av kryddväxter och kruksallat har kontinuerligt ökat sedan 2002, och nådde 166 200 kvadratmeter år 2012, en ökning med 13 % sedan 2011, och med hela 75 % sedan 2002.

Produktionen av gurka och kryddväxter i växthus ökade med 7 respektive 50 % från 2011 till 2012, medan tomatproduktionen var oförändrad och produktionen av kruksallat sjönk med 41 %. Den minskade produktionen av tomat orsakades troligen av en förändring i produktsammansättning, mot en större andel små tomatsorter.

Få förändringar i frilandsodlingen

Den arealmässigt största undersökta frilandsgrödan 2012 var jordgubbar, som odlades på 2 225 hektar, medan den produktionsmässigt största grödan var morot, av vilken 128 700 ton skördades.

Frilandsodlingen visade på få tydliga skillnader 2012 jämfört med 2011. De odlade arealerna för vitkål och purjolök minskade med 12 och 36 % vardera, till 376 respektive 116 hektar. Purjolök uppvisade också en minskad produktion med 44 % till 2 800 ton, medan produktionen av matlök istället ökade med 21 % till 50 400 ton jämfört med år 2011.

Jörgen Persson, 036 – 15 59 43
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 29 maj 2013.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Bra att veta	3
Växthusodling	3
Frilandsodling	5
Tabeller	8
Teckenförklaring	8
1. Odlade arealer av undersökta trädgårdsväxter	9
2. Skörd av undersökta trädgårdsväxter	9
3. Relativa medelfel för odlade arealer och skördar 2012	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	10
Annan statistik	11
Elektronisk publicering	11
In English	12
Summary	12
List of tables	13
List of terms	13

Statistiken med kommentarer

Bra att veta

Resultaten som följer omfattar produktionen från alla kända yrkesmässiga odlare av trädgårdsgrödor med en yta om minst 0,25 hektar vid årsskiftet 2012/2013. Statistiken baseras på en enkätundersökning som skickades ut till en knapp tredjedel av dessa odlare, där vi frågade efter hur stor yta som ägnats åt odling av respektive gröda, samt hur stor skörd man fått år 2012. Utifrån det data som kommit in har sedan arealer och produktion för alla odlare skattats.

I resultaten presenteras även data för åren 2002–2011. Dessa data har i viss mån reviderats sedan tidigare publikationer, för att öka kvaliteten och jämförbarheten med aktuella resultat. I huvudsak består ändringarna av ett antal strukna värden för växthusodling av gurka och tomat, samt av ändringar av kryddväxt- och kruksallatsarealer för att motsvara växthusyta, istället för vad som tidigare var en blandning av växthusyta och odlad yta (den sistnämnda kan vissa fall kan vara avsevärt större).

I texten noteras förändringar i jämförelse med tidigare år eller perioder i de fall dessa kan anses vara statistiskt säkerställda. I detta fall innebär en statistiskt säkerställd skillnad att man med 95 procents säkerhet kan säga att förändringarna är en följd av skillnader i data, och inte en följd av den använda metoden.

Det är också värt att notera att de skördade vikter som presenteras för frilandsgörödor består av en blandning av netto- och bruttovikter, eftersom enkäterna inte specificerade vilken vikt som avsågs. Bruttovikt är den vikt grödan har omedelbart efter skörd, medan nettovikt är den vikt grödan har vid försäljning, efter till exempel tvättning och rensning.

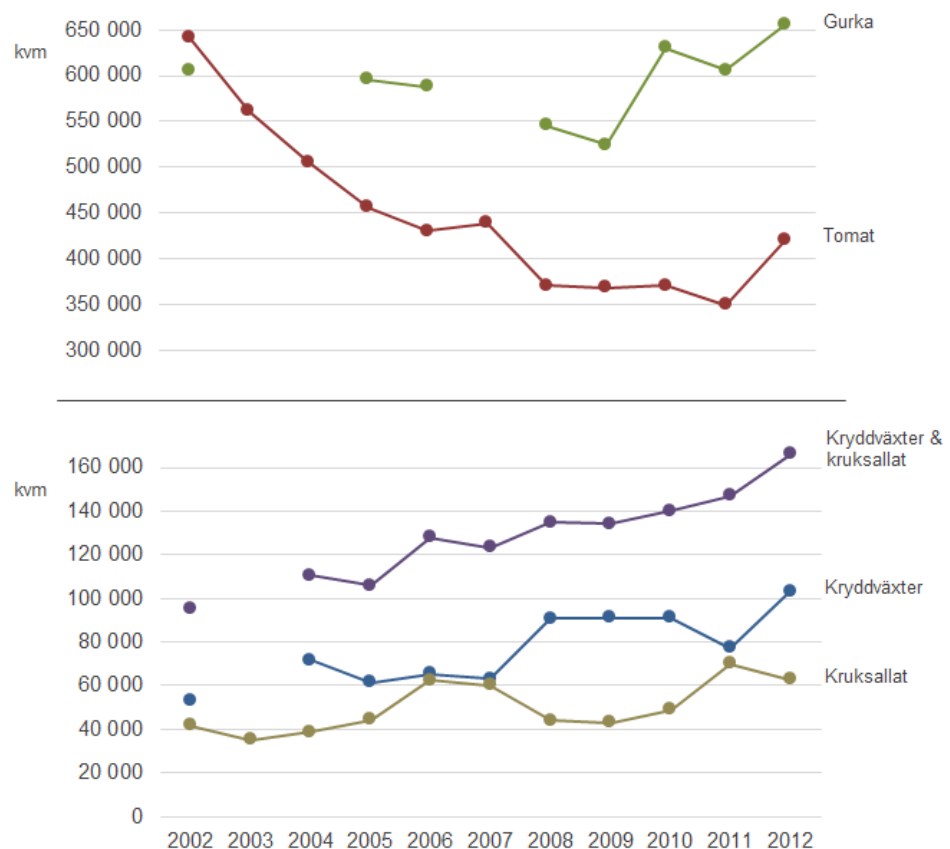
Växthusodling

Växthusytan ägnad åt tomatodling ökade märkbart mellan år 2011 och 2012 till 421 000 kvadratmeter – en ökning med 20 %, vilket motsvarar den näst största årsmässiga förändringen, och den enda statistiskt säkerställda ökningen sedan 2002. Därmed bröts den kräftgång som pågått sedan just 2002, och ytan var år 2012 den största sedan 2008 (Figur A).

Även gurkodlingen uppvisade en positiv förändring. Mellan år 2011 och 2012 ökade växthusytan med 8 % till 656 300 kvadratmeter, och var 2012 den största sedan åtminstone 1999.

Kryddväxter och kruksallat odlas i många fall i samma växthussystem. Därför speglar växthusytorna för odling av respektive grödtype varandra i hög grad. Den sammanlagda växthusytan ägnad åt odling av kryddväxter och kruksallat ökade med 13 % mellan 2011 och 2012, till 166 200 kvadratmeter. I och med detta fortsatte trenden med en kontinuerligt ökande växthusyta, som 2012 var den högsta hittills (Figur A).

Figur A. Växthusyta använd för odling av gurka, tomat, kryddväxter och kruksallat år 2002–2012. Notera skalskillnaderna i de två diagrammen.

För kryddväxter ökade växthusytan med 34 % sedan 2011 till 103 400 kvadratmeter, medan ytan för kruksallat uppvisade en minskning med 10 % till 62 800 kvadratmeter. Om man istället jämför med medelvärdet för de fem föregående åren ökade däremot ytan för såväl kryddväxter som kruksallat år 2012 med 25 respektive 18 % (Figur A).

Tomatodlingens ökade växthusyta matchas inte av en motsvarande ökning i skördad vikt, som var praktiskt taget oförändrad 2012 jämfört med 2011, och nådde 14 500 ton. För den växthusodlade gurkan ökade däremot produktionen med 7 % under samma period, till 28 700 ton (Figur B).

Den samlade produktionen av kryddväxter och kruksallat var 53,9 miljoner krukor, av vilka 38,7 miljoner var kryddväxter och 15,2 miljoner var kruksallat. För kryddväxter innebar detta en ökning med 50 %, medan produktion av kruksallat istället sjönk med 41 % sedan 2011. Den sammanlagda produktionen för 2012 ökade inte märkbart jämfört med år 2011, men steg med 20 % jämfört med medelvärdet för de fem föregående åren (Figur B).

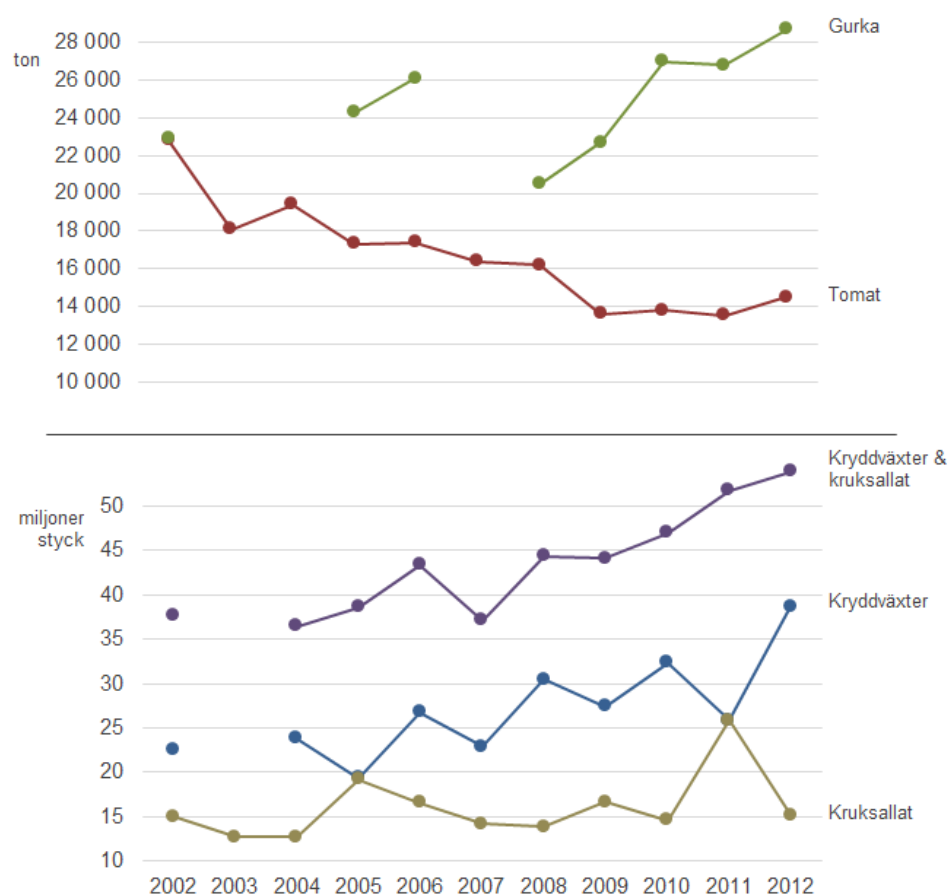
Tablå A. Avkastning för växthusodlad tomat och gurka år 2002–2012.

	Löpande 5-årigt medelvärde						2012	
	2002	2002-2006	2003-2007	2004-2008	2005-2009	2006-2010		2007-2011
Tomat	35,5	36,9	37,3	39,6	39,3	39,2	38,8	34,4
Gurka	37,8	41,5	42,0	42,0	43,7

Den oförändrade produktionsvikten kombinerat med en ökad växthusyta resulterade i en minskad avkastning för tomat år 2012, jämfört med de fem föregående årens medelvärde (Tablå 1). Avkastningen år 2012 uppgick till 34,4 kg/hektar, att jämföra med 38,8 kg/hektar för åren 2007–2011, en minskning med 11 %.

För gurka syns ingen påtaglig skillnad i avkastning på kortare sikt, medan en jämförelse av år 2012 och 2002 visar på en kumulativt ökad avkastning med 16 % det senaste dryga decenniet. För kryddväxter och kruksallat kan vi inte uttala oss om avkastning, då odlingsytan generellt korrelerar dåligt med den växthusyta som presenteras här.

Figur B. Skörd av växthusodlad gurka, tomat, kryddväxter och kruksallat år 2002–2012. Notera skal- och enhetsskillnaderna i de två diagrammen.

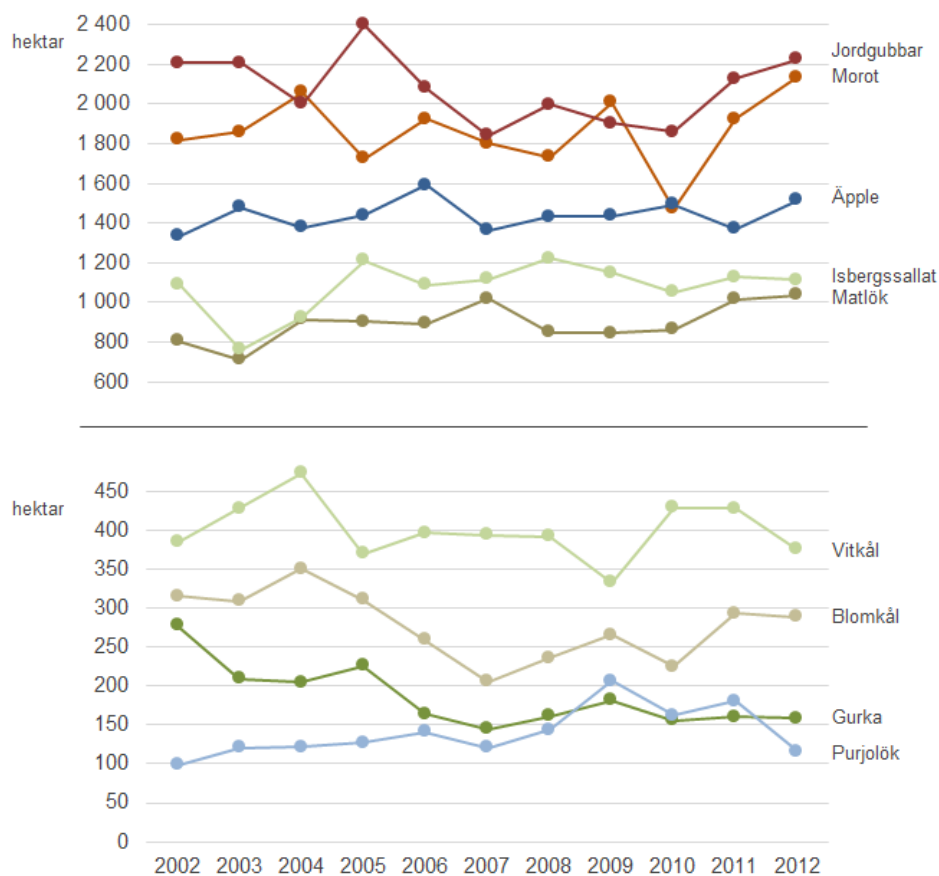

Frilandsodling

De fem grödor i undersökningen som odlades på störst areal år 2012 var – i fallande ordning – jordgubbar, morot, äpple, isbergssallat och matlök. Den odlade arealen jordgubbar uppgick år 2012 till 2 225 hektar, medan den odlade arealen purjolök, som var den minsta frilandsarealen i undersökningen, var 116 hektar (Figur C).

Varken frilandsgurka, matlök, morot, blomkål, isbergssallat, äpple eller jordgubbar uppvisade någon märkbar förändring i odlad areal år 2012 jämfört med 2011. I kontrast till detta minskade såväl vitkålsarealen som arealen purjolök med 12 respektive 36 % under samma period. Jämfört med ett medelvärde för åren 2007–2011, uppvisade matlök en ökning av den odlade arealen (med 13 %), medan purjolöksarealen minskade med 29 % (Figur C). Ingen av de övriga grödorna visade på någon förändring för motsvarande period.

Figur C. Areal för odling undersökta frilandsgörödor år 2002–2012. Notera skalskillnaderna i de två diagrammen.

I en jämförelse på än längre sikt – mellan år 2002 och 2012 – ökade arealen för matlök och äpple med 29 och 14 % vardera, medan den odlade arealen frilandsgurka minskade med 43 %. Ingen av de övriga frilandsgörödnerna i undersökningen uppvisade någon påtaglig förändring år 2012 jämfört med 2002 (Figur C).

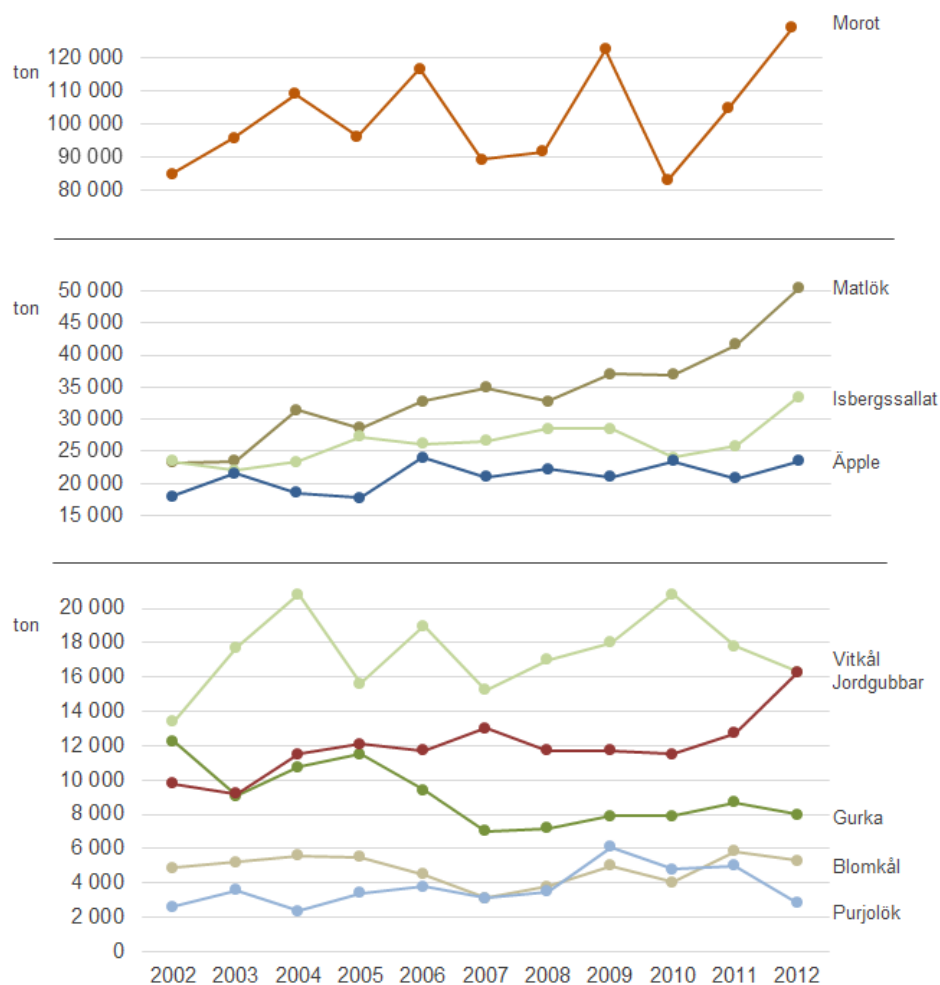
Undersökningens i vikt räknat mest producerade gröda år 2012 var morot, följt av matlök, isbergssallat, äpple, jordgubbar och vitkål. De enda undersökta grödor som uppvisade statistiskt säkerställda förändringar i produktion jämfört med de fem föregående årens medelvärde var matlök och purjolök. Av dessa två ökade den förstnämnda med 37 % till 50 400 ton, medan purjolök istället minskade med 37 % till 2 800 ton (Figur D).

Tablå B. Avkastning för frilandsgörödor år 2002–2012.

	Löpande 5-årigt medelvärde							2012
	2002	2002-2006	2003-2007	2004-2008	2005-2009	2006-2010	2007-2011	
Gurka	44,2	49,7	50,5	50,8	48,9	48,9	48,3	50,3
Matlök	28,8	32,9	34,0	35,1	37,0	39,2	40,1	48,6
Morot	46,6	53,4	54,0	54,3	55,9	56,1	54,8	60,3
Blomkål	15,5	16,7	16,6	16,4	17,0	17,1	17,6	18,3
Vitkål	34,8	42,0	42,8	43,2	45,2	46,5	45,2	43,4
Isbergssallat	21,4	24,4	24,9	23,8	23,7	23,8	23,5	30,0
Purjolök	26,3	25,9	25,8	24,7	26,6	27,2	27,3	24,1
Äpple	13,5	13,8	14,1	14,3	14,6	15,3	15,3	15,4
Jordgubbar	4,4	5,0	5,5	5,9	5,9	6,2	6,2	7,3

Avkastningen för matlök ökade påtagligt med 21 % år 2012 jämfört med den föregående femårsperiodens medelvärde, och fortsätter därmed den trend med ökande avkastning som pågått sedan 2002, då avkastningen var 41 % lägre än 2012 (Tablå 2). För isbergssallat har avkastningen ökat med 28 %, jämfört med medelvärdet för år 2007-2011, medan inga andra grödor uppvisar statistiskt säkerställda skillnader under samma period.

Figur D. Skörd av undersökta frilandsgroddor år 2002–2012. Notera skal-skillnaderna i de tre olika diagrammen.

Tabeller

Teckenförklaring

Legend

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
**	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Odlade arealer av undersökta trädgårdsväxter

1. Cultivated areas for horticultural crops included in survey

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Växthusyta (kvadratmeter)											
Tomater	642 100	561 600	505 300	456 000	430 100	439 100	370 100	367 800	370 500	349 400	421 000
Gurka	605 900	595 800	588 300	..	545 900	524 700	630 100	605 700	656 300
Kryddväxter	53 300	..	71 800	61 500	65 300	63 100	90 700	91 100	91 000	77 100	103 400
Kruksallat	41 700	35 200	38 700	44 400	62 500	60 100	44 100	43 100	49 000	69 900	62 800
Frilandsareal (hektar)											
Gurka	278	209	205	226	164	145	161	182	156	160	159
Matlök	805	710	915	902	894	1 018	849	844	865	1 017	1 036
Morot	1 820	1 861	2 060	1 727	1 925	1 804	1 734	2 008	1 474	1 927	2 135
Blomkål	316	309	351	311	259	206	236	266	225	293	289
Vitkål	385	428	474	370	397	394	392	333	429	428	376
Isbergssallat	1 092	762	926	1 211	1 088	1 118	1 222	1 149	1 052	1 128	1 112
Purjolök	99	121	122	127	141	121	144	207	162	181	116
Äpple	1 334	1 481	1 380	1 440	1 592	1 363	1 432	1 435	1 494	1 371	1 517
Jordgubbar	2 209	2 208	2 001	2 401	2 082	1 843	1 997	1 902	1 861	2 130	2 225

2. Skörd av undersökta trädgårdsväxter

2. Production of horticultural crops included in survey

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Växthusskörd (ton eller 1000-tal styck)											
Tomater (ton)	22 800	18 100	19 400	17 300	17 400	16 400	16 200	13 600	13 800	13 500	14 500
Gurka (ton)	22 900	24 300	26 100	..	20 500	22 700	27 000	26 800	28 700
Kryddväxter (st)	22 600	..	23 800	19 400	26 800	22 900	30 500	27 400	32 400	25 900	38 700
Kruksallat (st)	15 000	12 700	12 700	19 200	16 600	14 200	13 900	16 700	14 600	25 900	15 200
Frilandsskörd (ton)											
Gurka	12 300	9 100	10 800	11 500	9 400	7 000	7 200	7 900	7 900	8 700	8 000
Matlök	23 200	23 400	31 500	28 600	32 800	34 900	32 800	37 000	36 900	41 600	50 400
Morot	84 800	95 700	109 000	96 200	116 600	89 400	91 600	122 600	83 000	104 900	128 700
Blomkål	4 900	5 200	5 600	5 500	4 500	3 100	3 800	5 000	4 100	5 800	5 300
Vitkål	13 400	17 700	20 800	15 600	19 000	15 200	17 000	18 000	20 800	17 800	16 300
Isbergssallat	23 400	22 100	23 300	27 200	26 200	26 600	28 500	28 500	24 100	25 800	33 400
Purjolök	2 600	3 600	2 400	3 400	3 800	3 100	3 500	6 100	4 800	5 000	2 800
Äpple	18 000	21 500	18 500	17 700	24 000	21 000	22 200	21 000	23 500	20 700	23 400
Jordgubbar	9 800	9 200	11 500	12 100	11 700	13 000	11 700	11 700	11 500	12 700	16 300

3. Relativa medelfel för odlade arealer och skördar 2012

3. Relative standard error for cultivated areas and production 2012

	Växthusodling				Frilandsodling								
	Tomat	Gurka	Kryddväxter	Kruksallat	Gurka	Matlök	Morot	Blomkål	Vitkål	Isbergssallat	Purjolök	Äpple	Jordgubbar
Odlad areal	3 %	3 %	4 %	3 %	6 %	5 %	10 %	9 %	5 %	6 %	10 %	5 %	9 %
Produktion	3 %	3 %	1 %	1 %	6 %	6 %	11 %	9 %	5 %	8 %	12 %	5 %	11 %

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Statistiken omfattar alla kända odlare som år 2012 bedrev kommersiell odling av trädgårdsgrödor på en yta om minst 0,25 hektar friland, eller 200 kvadratmeter växthusyta. Data gällande kalenderåret 2012 inhämtades för total frilands- och växthusyta ägnad åt trädgårdsodling, samt odlad yta och produktion (i vikt eller antal) för:

- Växthusodlad tomat, gurka, kryddväxter och kruksallat
- Frilandsodlad gurka, matlök (gul och röd), morot, blomkål, vitkål, isbergssallat, purjolök, äpple samt jordgubbar

Så görs statistiken

En frivillig enkätundersökning skickades via post ut till ett urval företag som registrerats för trädgårdsodling i Jordbruksverkets lantbruks- och stödregister, samt till företag som registrerat trädgårdsodling i någon form i Statistiska centralbyråns företagsregister. Den totala populationsramen (det antal företag som urvalet gjordes från) bestod av 3 769 företag, av vilka en tredjedel (1 177 stycken) fick sig tillskickat enkäter.

I syfte att täcka en så stor andel av den faktiska odlingen gjordes ett stratifierat urval, där de största kända företagen för respektive gröda totalundersöktes, medan mindre, sedan tidigare kända, producenter urvalsundersöktes. Ytterligare strata (urvalsgrupper) inkluderade ett urval trädgårdsföretag utan tidigare produktion av de aktuella grödorna, samt ett urval företag som uteslutande återfanns i Statistiska centralbyråns företagsregister. Det totala urvalet täckte minst 75 % (och i vissa fall upp till 99 %) av den tidigare kända produktionen av alla undersökta grödor.

De företag som inte svarat på enkäten inom 8 veckor (och en påminnelse via post) efter första utskick kontaktades per telefon för att inhämta uppgifterna. För de företag som inlämnat ofullständiga uppgifter (partiellt bortfall), kompletterades dessa i möjlig mån också via telefonkontakt. I de fall detta inte var möjligt imputerades medelvärden för respektive företagsstorlek och gröda. Inga totalimputeringar (det vill säga manuell inmatning av ett företags *alla* data utifrån tidigare kända förhållanden) gjordes. Resultaten från inkomna data viktades sedan upp inom varje stratum, och summerades för att få total areal och produktion för respektive gröda.

Statistikens tillförlitlighet

Undersökningen är behäftad med täckningsfel, urvalsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Övertäckning (där enkäten skickats ut till företag som inte bedrev kommersiell trädgårdsodling) förekom i viss mån, då 84 av de 948 svarande företagen angav att man inte bedrivit någon trädgårdsodling år 2012. Den maximala effekten av den kända övertäckningen uppskattades till en underskattning av resultaten om maximalt 0,9 % för någon enskild gröda. Övertäckning förekom endast i den mån det fanns nystartad trädgårdsodling som inte registrerats under 2012.

Urvalsfel kan enbart förekomma i de strata där urval gjorts, som omfattar 3 362 av populationsramens 3 769 företag. Urvalet inom respektive stratum gjordes slumpmässigt, varför eventuella urvalsfel torde vara försumbart. Totalt nåddes 948 av de 1 177 företagen, vilket innebär ett bortfall om 19 %. Alla enskilda stratum uppvisade en svarsfrekvens om minst 71 %. Alla stratum som ämnades

totalundersökas uppvisade en svarsfrekvens mellan 86 och 100 %. Bortfallet kompenseras genom uppviktning av resultaten inom respektive stratum.

Ett relativt högt partiellt bortfall – 18 % av de inkomna svaren saknar enstaka uppgifter – antyder att vissa efterfrågade data kan vara svåra för brukarna att uppskatta, vilket kan ge upphov till mätfel. Till synes orimliga angivna värden har kontrollerats och i förekommande fall korrigerats för att undvika stor påverkan på sammanräknade data. Som helhet uppskattas eventuella mätfel ha liten inverkan på resultaten. Bearbetningsfel kan förekomma genom felaktig digitalisering av data, felaktiga imputeringar och felaktiga beräkningar. Korrekturläsning av såväl data som beräkningar har skett löpande under dataanalysen, varför bearbetningsfelen uppskattas vara försumbara.

Medelfelet för de redovisade resultaten uppgick till maximalt 10 % för arealdata, och 12 % för produktionsdata (Tabell 3). Medelfelet är ett mått på det redovisade datats precision och täcker de felaktigheter som urvals- och bortfallsfel kan ge upphov till. Utifrån medelfelen kan ett 95-procentigt konfidensintervall beräknas enligt följande exempel: För den redovisade produktionen av växthustomat kan man med 95 % säkerhet säga att det sanna värdet ligger mellan 13 756–15 226 ton tomater, det vill säga: $14\,491 \pm (1,96 \times 3 \% \text{ medelfel} \times 14\,491)$. I detta konfidensintervall ingår dock inte effekterna av undertäckning, mätfel och bearbetningsfel.

Annan statistik

Antalet fruktträd 2012 redovisas i det statistiska meddelandet JO 33 SM 1301.

Trädgårdsproduktion 2011 redovisas i det statistiska meddelandet JO 33 SM 1201, korrigerad version 2012-09-03.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link “Första sidan – I korta drag” above, then click on the link “Hela publikationen (PDF)”.

For the first time since 2002, the greenhouse area used for tomato cultivation increased in 2012 compared with the year before. Tomato was cultivated on 421 000 square meters, which represents an increase by 20 % since 2011, and was the largest area used for tomato cultivation since 2008. Greenhouse cultivation of cucumber also increased by 8 % between 2011 and 2012, to a total of 656 300 square meters. The aggregate cultivation of aromatic plants and potted lettuce maintained the continuous increase in greenhouse area used seen since 2002, reaching 166 200 square meters in 2012. This represents an increase by 13 % since 2011, and 75 % since 2002.

The production of cucumber and aromatic plants increased by 7 and 50 %, respectively between 2011 and 2012, while the production of tomatoes remained unchanged and the production of potted lettuce decreased by 41 % during the same period. The decrease in tomato production was likely an effect of an ongoing change in tomato assortment, towards an increased share of small tomatoes.

The largest area used for any of the investigated crops was the 2 225 hectares used for strawberry cultivation, while the largest crop from a production point-of-view was carrot, of which 128 700 metric tons were produced.

Open ground cultivation of the investigated crops exhibited few apparent differences compared with 2011. The cultivated areas for white cabbage and leeks decreased by 12 and 36 %, respectively, to 376 and 116 hectares. In addition, leek production decreased by 37 % to 2 800 metric tons, while the production of onions increased by 37 % to 50 400 metric tons.

List of tables

Explanation of symbols

Fel! Bokmärket är inte definierat.

1. Cultivated areas for horticultural crops included in survey	9
2. Production of horticultural crops included in survey	9
3. Relative standard error for cultivated areas and production 2012	9

List of terms

Areal	Area
Blomkål	Cauliflower
Friland	Open ground
Gurka	Cucumber
Hektar (ha)	Hectare
Isbergssallat	Iceberg lettuce
Jordgubbar	Strawberries
Kruksallat	Potted lettuce
Kryddväxter	Aromatic plants
Kvadratmeter (kvm)	Square meters
Matlök	Onions
Medelfel	Standard error
Morot	Carrot
Purjolök	Leeks
Stycken (st)	Pieces
Tomat	Tomato
Ton	Metric ton
Vitkål	White cabbage
Växthus	Greenhouse
Äpple	Apple